

ŠTA TREBA DA PITATE VAŠEG LEKARA U VEZI SA MUČNINOM I POVRAĆANJEM?

- ⇒ Da li moje lečenje nosi sa sobom visok rizik od mučnine i povraćanja?
- ⇒ Šta može biti preduzeto u sprečavanju mučnine?
- ⇒ Šta može biti preduzeto u sprečavanju povraćanja?
- ⇒ Da li neki od lekova imaju prednost u odnosu na druge i zašto?
- ⇒ Koje su preporuke o načinu uzimanja lekova?
- ⇒ Koji su neželjeni efekti tih lekova?
- ⇒ Kolika je cena tih lekova?
- ⇒ Da li druge vrste lečenja sem lekovima mogu pomoći u sprečavanju mučnine i povraćanja?
- ⇒ Kome mogu da se obratim za pitanja i probleme u vezi sa terapijom?

Kontakt i informacije Institut za onkologiju Vojvodine

Put doktora Goldmana 4
21204 Sremska Kamenica
(021) 4805 100 fax (021) 66 13 741
www.onk.ns.ac.rs

MUČNINA I POVRAĆANJE

POVEZANI SA MALIGNOM BOLESTI

Vaše osnovne informacije o bolesti

ŠTA SU MUČNINA I POVRAĆANJE?

Mučnina i povraćanje su **najčešći neželjeni efekti** mnogih vidova lečenja malignih oboljenja.

Mučnina se opisuje kao osećaj nagona na povraćanje. Samo **povraćanje** je složeni akt pri kojem se sadržaj iz želuca preko jednjaka i usta izbacuje u spoljnu sredinu. Može se javiti pre terapije, unutar 24h sada nakon terapije kao i dva i više dana posle terapije. Povraćanje na prazno je povraćanje pri kojem se odvija ceo akt povraćanja ali bez prisustva sadržaja želuca.

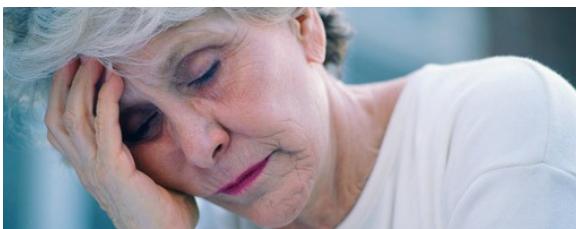
ŠTA SVE MOŽE DA PROUZROKUJE MUČNINU I POVRAĆANJE?

Mučninu i povraćanje može prouzrokovati zračna terapija naročito zračenje mozga, kičmene moždine, stomaka i male karlice.

Neke vrste hemioterapijskih protokola i cito-statika takođe mogu biti uzrok mučnine i povraćanja.

Drugi uzroci mogu biti širenje maligne bolesti na druge organe posebno mozak, opstrukcija creva, elektrolitni disbalans kao što je gubitak kalijuma i natrijuma, infekcije, krvarenje u želucu i crevima kao i neke vrste lekova.

Mučninu i povraćanje **ne doživi svaki pacijent** koji prolazi kroz tretman lečenja malignog oboljenja. Predispozicije za razvoj ovih neželjenih efekata imaju osobe kod kojih se povraćanje razvije neposredno nakon terapije, koji imaju izražen osećaj teskobe, zabrinutosti i straha pre terapije, ili ženske osobe ispod pedeset godina.

ŠTA SU RIZICI I POSLEDICE MUČNINE I POVRAĆANJA?

Mučnina i povraćanje **srednjeg stepena** izazivaju nelagodu ali najčešće ne dovode do ozbiljnih zdravstvenih problema.

Izraženo ili hronično povraćanje dovodi do gubitka tečnosti iz organizma, elektrolitnog disbalansa, gubitak telesne težine i depresiju.

Retko ali moguće je da **teški oblici** povraćanja dovedu do razilaženja operativnog reza, rupture jednjaka ili prelom kostiju što pacijenta navodi na odluku da prestane sa lečenjem.

Najbolji način da se izbegnu svi ovi rizici je prevencija mučnine i povraćanja.

ŠTA JE PREVENCIJA I KOJE SU OPCIJE U LEČENJU MUČNINE I POVRAĆANJA?

U prevenciji povraćanja dostupno je više lekova i njihovih kombinacija. Lekovi mogu sprečiti i mučninu, ali takođe mučnina može biti prisutna iako ne postoji povraćanje.

Koja će lek ili kombinaciju lekova lekar propisati zavisi od vrste terapije koja će biti primenjena.

Postoji više vrsta lekova: Aprepitant (Emend), Granisetron (Kitril, Rasetron), Ondansetron (Ondasan), Palonosetron (Aloxi) i Deksametazon. Ako i pored kombinacije lekova propisane od strane lekara povraćate, potrebno je obratiti se nadležnom lekaru koji će propisati drugu vrstu lekova ili u nekim slučajevima modifikovati terapiju za maligno oboljenje. Pored primene lekova u prevenciji mučnine i povraćanja značajnu ulogu ima i psihoterapija koja podrazumeva primenu postupaka kao što su relaksacija i pozitivno razmišljanje.